

INSTITUUT VOOR DE GERECHTELIJKE OPLEIDING

INSTITUT DE FORMATION JUDICIAIRE

ARTIKEL 10 VAN DE WET VAN 24 JULI 2008 OVER DE WIJZE WAAROP DE SAMENWERKING VERLOOPT MET DE ONDERWIJSINSTELLINGEN DIE ONDER DE BEVOEGDHEID VAN DE GEMEENSCHAPPEN VALLEN OF DOOR HEN WORDEN GEFINANCIERD ALSMEDE MET DE ERKENDE INSTELLINGEN, DIE BEVOEGD ZIJN INZAKE BEROEPSOPLEIDING - VERSLAG VAN DE RAAD VAN BESTUUR EN DE DIRECTEUR

ARTICLE 10 DE LA LOI DU 24 JUILLET 2008 SUR LA MANIÈRE SELON LAQUELLE LA COLLABORATION EST ORGANISÉE AVEC LES ÉTABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT QUI RELÈVENT DES COMMUNAUTÉS OU SONT FINANCÉS PAR ELLES AINSI QU'AVEC LES ORGANISMES AGRÉÉS, COMPÉTENTS EN MATIÈRE DE FORMATION PROFESSIONNELLE – RAPPORT DU CONSEIL D'ADMINISTRATION ET LE DIRECTEUR

1. Inleiding

Het Instituut voor gerechtelijke opleiding (hierna IGO) is opgericht bij wet van 31 januari 2007¹. Bij wet van 24 juli 2008 werd deze wet van 31 januari 2007 ingrijpend gewijzigd².

Ingevolge de wet van 24 juli 2008 moet het IGO voor de uitvoering van de programma's die het zelf aanbiedt, voor drie vierde van het totaal jaaraanbod lesuren een beroep doen op onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen en op erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding.

Artikel 10 van de wet van 24 juli 2008 bepaalt dat de raad van bestuur en de directeur van het IGO binnen negen maanden na de installatie van de raad van bestuur³ verslag uitbrengen aan de Wetgevende Kamers over de wijze waarop de samenwerking verloopt met de onderwijsinstellingen die onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen vallen of door hen worden gefinancierd alsmede met de erkende instellingen, die bevoegd zijn inzake beroepsopleiding. Dit om de Wetgevende Kamers in staat te stellen om de wijze waarop deze samenwerking wordt georganiseerd te evalueren.

Onder punt 3 wordt verslag uitgebracht door de raad van bestuur en onder punt 4 verslag door de directeur, conform art. 10 van de wet van 24 juli 2008.

2. Situering IGO

Het IGO is het onafhankelijk federaal orgaan dat verantwoordelijk is voor het ontwerpen en uitvoeren van het integraal ontwikkelings- en opleidingsbeleid⁴ voor de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde teneinde bij te dragen tot een kwaliteitsjustitie.

Het IGO wil het referentieorgaan worden door het bevorderen van een leercultuur die de bekwaamheden en competenties van zijn doelpubliek valoriseert door permanent zijn behoefte aan aanpassing te ondersteunen.

¹ Wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, *B.S.*, 2 februari 2008.

² Wet van 24 juli 2008 tot wijziging van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, *B.S.*, 4 augustus 2008.

³ De installatievergadering van de raad van bestuur vond plaats op 14 januari 2009.

⁴ Het ontwikkelen van het geheel van de professionele vaardigheden die een magistraat en een personeelslid van de rechterlijke orde moeten bezitten, zowel op technisch als op wetenschappelijk vlak, rekening houdend met de functie die hij/zij uitoefent.

3. Verslag van de raad van bestuur – stand van zaken op 1 oktober 2009

3.1 Algemeen

De leden van de raad van bestuur werden benoemd bij KB van 23 december 2008 (BS 31 december 2008).

De raad werd geïnstalleerd op 14 januari 2009 en vergaderde op 22 januari, 6 februari, 6 maart, 23 april, 28 mei, 25 juni en 24 september 2009.

Tijdens zijn vergaderingen heeft de raad een aantal belangrijke en onontbeerlijke beslissingen genomen nodig voor de opstart, de organisatie en de goede werking van het IGO.

Belangrijkste beslissingen zijn onder meer:

- De aanstelling van een voorzitter en een ondervoorzitter van de raad van bestuur;
- Goedkeuring actieplannen 1ste en 2de semester 2009, voorgesteld door de directie;
- Goedkeuring huur voorlopige lokalen;
- Goedkeuring van de overeenkomst voor de huur van de definitieve lokalen voor het IGO en van de plannen voor de inrichting van deze lokalen;
- Goedkeuring voorlopig en definitief budget 2009, voorgesteld door de directie.

Een personeelsplan voor 2009 is nog niet definitief goedgekeurd. Om de opstart en de werking van het IGO te garanderen, heeft de raad van bestuur de directie wel toegelaten om over te gaan tot aanwervingen voor 17 functies.

Er werd ook een ontwerp van huishoudelijk reglement opgemaakt. Het is de bedoeling dat de verdere bespreking en goedkeuring gebeurt voor eind 2009.

3.2 4. Samenwerking met onderwijsinstellingen en erkende instellingen op het vlak van beroepsopleidingen - situatie op 1 oktober 2009

Ingevolge de wet van 24 juli 2008 moet het IGO voor de uitvoering van de programma's die het zelf aanbiedt, voor drie vierde van het totaal jaaraanbod lesuren een beroep doen op onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen en op erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding. Op gemotiveerd voorstel van de directeur kan de raad van bestuur in een aantal gevallen deze verhouding aanpassen, zonder dat ze lager dan twee derde mag zijn⁵.

⁵ Artikel 13 wet van 31 januari 2007, zoals gewijzigd door artikel 4, 2°, van de wet van 24 juli 2008.

De leidende ambtenaren van de onderwijsdepartementen van de drie Gemeenschappen zijn lid van de raad van bestuur. Principieel is er dus een permanent overleg met hen mogelijk over de samenwerking met de Gemeenschappen. Zij kunnen nochtans geen instructies geven aan de onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen en de erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding. Deze laatste hangen niet af van de Gemeenschappen.

Rekening houdend met de vele moeilijkheden inherent aan de oprichting van het IGO, alsook door de afwezigheid van een samenwerkingsbeleid met de Gemeenschappen en de Gewesten, heeft de raad van bestuur vastgesteld dat het niet mogelijk was om in de loop van 2009 de door de wet van 24 juli 2008 gestelde vereisten positief te beantwoorden. De door de raad van bestuur gewenste samenwerking met de onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen en met de erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding vereist een relatief lange periode van onderzoek en voorbereiding. De directie, die door de wet belast is met het opzetten van deze samenwerking, zal aan de raad van bestuur verslag uitbrengen van de op dit vlak genomen initiatieven en van de eventuele wettelijke obstakels, meer bepaald inzake overheidsopdrachten.

De raad van bestuur stelt de wetgevende kamers voor om het IGO toe te laten om in de loop van 2010 de verschillende pistes van samenwerking met de gespecialiseerde partners die afhangen van de Gemeenschappen en de Gewesten uit te werken, waardoor een effectieve evaluatie met kennis van zaken mogelijk zal zijn.

4. Verslag directeur - stand van zaken op 1 oktober 2009

4.1. algemeen

Aangezien de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding niet onmiddellijk van bij zijn inwerkingtreding (2 februari 2008) werd toegepast, is er een belangrijke vertraging.

Hinderpalen voor een snelle opstart waren onder meer:

- De noodzakelijke installatie van de verschillende organen van het IGO;
- De late vrijgave van het werkingsbudget;
- De wetswijziging van 24 juli 2008.

2009 is het eerste werkjaar van het IGO en sinds 1 januari 2009 is het volop bezig met zijn opstart. Voor de optimale uitvoering van de taken van het IGO is een goede organisatiestructuur vereist. De eerste maanden heeft het IGO zich dan ook gewijd aan het op punt stellen van zijn eigen werking (met onder meer de installatie van de verschillende organen van het IGO, het betrekken van een eigen gebouw en de inrichting ervan, het aanwerven van medewerkers, enz.). Daarnaast heeft het voorzien in de wettelijk verplichte opleidingen voor magistraten en gerechtelijk stagiairs en het voortzetten van bestaande opleidingen voor het personeel van de rechterlijke orde.

4.2. Hinderpalen voor een snelle opstart

4.2.1. Installatie van de organen van het IGO

Om behoorlijk en conform de wet te kunnen functioneren was de installatie van de verschillende organen van het IGO noodzakelijk.

Raad van bestuur

De leden van de raad van bestuur werden benoemd bij KB van 23 december 2008 (BS 31 december 2008). De raad werd geïnstalleerd op 14 januari 2009 en vergaderde op 22 januari, 6 februari, 6 maart, 23 april, 28 mei, 25 juni en 24 september 2009.

Wetenschappelijk comité:

De leden van het wetenschappelijk comité werden benoemd bij KB van 30 december 2008 (BS 12 januari 2009) en geïnstalleerd op 1 april 2009.

Commissies voor de evaluatie van de gerechtelijke stage:

De commissies werden geïnstalleerd op 17 november 2008. Zes vergaderingen en een reflectiedag hebben inmiddels plaats gevonden en de eindevaluatie van 25 gerechtelijke stagiairs is met succes afgerond.

Regeringscommissarissen:

De regeringscommissarissen werden eveneens benoemd bij KB van 23 december 2008 (BS 31 december 2008). Zij wonen de vergaderingen van de raad van bestuur bij.

Directie:

De directeur en de adjunct-directeur opleiding personeel rechterlijke orde zijn reeds operationeel. De adjunct-directeur opleiding magistraten is benoemd bij KB van 7 juni 2009, met ingang van 22 oktober 2009.

4.2.2. Vrijgave werkingsbudget

Hoewel de dotatie vastligt bij de wet⁶, heeft het IGO pas laat kunnen beschikken over de nodige middelen om zijn opstart te financieren. Omwille van het ontbreken van een KB dat de terbeschikkingstelling van het jaarbudget in schijven regelt dient het IGO momenteel steeds zelf om de vrijgave van zijn werkingsbudget te verzoeken. Pas op 31 maart 2009 werd een eerste voorlopige schijf op de rekening van het IGO gestort. Een tweede schijf werd gestort op 12 juni 2009. De vrijgave van de derde schijf is gevraagd.

De onzekerheid over de beschikbare sommen en de termijnen waarbinnen deze sommen beschikbaar zullen zijn, is een factor die de opstartfase en de werking van het IGO niet vergemakkelijkt.

4.3.3. Wetswijziging van 24 juli 2008

De wet van 24 juli 2008 heeft de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding reeds ingrijpend gewijzigd.

De aangebrachte wijzigingen hadden een belangrijke impact op het uiteindelijk in voege treden van de wet (1 januari 2009), op de werking van het IGO én op de samenstelling van sommige van zijn organen. Dit had tot gevolg dat een en ander diende herbekeken te worden, wat voor een bijkomende vertraging zorgde in de opstartfase.

4.3. Personeel IGO (voorlopige cel)

Het Instituut voor gerechtelijke opleiding en zijn directie beschikt momenteel over een administratieve ondersteuning die verzekerd wordt door 1 expert-opdrachthouder (4/5 opdracht van 01.09.2009 tot 31.03.2010) en 9 ambtenaren (2 voltijds niveau A, 4 voltijds niveau B en 3 voltijds niveau C) en 1 niveau D à rato van 9u/week.

Ter vergelijking: drie jaar terug stonden 23 personeelsleden (8 van de HRJ, 15 van de FOD Justitie; 8 van die 23 ambtenaren behoorden tot niveau A) in voor de organisatie van de opleidingen voor de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde), en dit zonder alle andere personeelsleden bij te rekenen die in steun werden toegevoegd (boekhouding, personeelsbeheer, beheer gebouw, fotokopies, bodes, etc.).

⁶ Art. 38 van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding, BS 2 februari 2007.

Een ontwerp van personeelsplan (23 eenheden) werd voorgelegd aan de raad van bestuur op 23 april en 28 mei 2009, maar vooralsnog niet goedgekeurd. Wel werd een stappenplan aanvaard op basis waarvan het IGO tegen eind 2009 over ongeveer 16 medewerkers zal beschikken. De aanwervingsprocedure voor 2 bijkomende niveau B en niveau C wordt momenteel afgerond.

4.4. Lokalen IGO

De directie van het IGO en haar voorlopige ploeg zat tot en met 31 augustus 2009 gehuisvest in minder gunstige omstandigheden in drie burelen op de 4de verdieping van het gebouw Stephanie (Louizalaan 65 te 1050 Brussel). Sinds 1 september 2009 is het IGO gehuisvest op de tweede verdieping van het gebouw “Stéphanie 1”, Louizalaan 54 te 1050 Brussel.

De huidige leslokalen van de FOD Justitie in de Eversstraat 2-8 (“Bordet D”) kunnen verder gebruikt worden door het IGO tot eind 2009.

De werken voor de inrichting van de definitieve lokalen, die pas konden starten na de goedkeuring van het budget 2009 door de raad van bestuur op 23 april 2009, zijn inmiddels in een vergevorderde fase en de ICT-infrastructuur wordt eerstdaags geleverd. Er is ook een voorlopige website: www.igo-ifj.be, en een intranet is volop in ontwikkeling.

4.5. Opleiding van magistraten en personeel van de rechterlijke orde

4.5.1. Opleiding van de magistraten en de gerechtelijke stagiairs

Ondanks de zeer beperkte middelen werd een globaal opleidingsplan voor 2009 opgesteld, dat voornamelijk effect heeft vanaf het najaar. Aangezien de wet van 31 januari 2007 werd opgeschort (de bevoegdheden van het IGO werden overgenomen door de FOD Justitie) en het IGO zijn bevoegdheid pas uitoefent sinds 1 januari 2009 (wet van 24 juli 2008), is er een belangrijke vertraging.

Rekening houdende met de problemen verbonden aan het opstarten van een nieuwe autonome instelling (het IGO is immers een parastatale *sui generis*), heeft het Instituut zich derhalve in een eerste fase beperkt tot de voortzetting van de meest dringende opleidingen voor de magistraten (bijv. de bij wet verplichte opleiding die onderzoeksrechters in spe moeten volgen) en de gerechtelijke stagiairs.

Vanaf het najaar 2009 vindt opnieuw een voldoende ruime waaier van prioritaire opleidingen voor de magistraten en gerechtelijke stagiairs plaats. Het gaat om sessies die betrekking hebben op de initiële opleiding van de gerechtelijke stagiairs (o.m. het jaarlijks herfstseminarie waaraan alle stagiairs deelnemen) alsook een aantal opleidingen die bij wet verplicht zijn voor de uitoefening van sommige functies in de magistratuur (o.a. de gespecialiseerde opleiding voor beslagrechters, voor jeugdmagistraten en voor magistraten van de strafuitvoeringsrechtbanken). Daarnaast kunnen nog worden vermeld een opleiding

respectievelijk voor de Nederlandstalige en Franstalige magistraten over de nieuwe Vlaamse en Waalse milieudecreten, een opleiding tuchtrecht en enkele sessies “uitwisseling van beroepservaringen” over specifieke onderwerpen.

Voor het hele jaar 2009 gaat het in totaal om 23 verschillende opleidingen, die 124 lesdagen beslaan (zie lijst als bijlage).

4.5.2 Opleiding van het personeel van de rechterlijke orde.

Van opleidingscommissie naar begeleidingscomité

De opleidingscommissie voor de beroepsopleiding van sommige personeelsleden van de diensten die de rechterlijke macht terzijde staan⁷ is opgeheven. Ze is vervangen door een begeleidingscomité⁸. Dit begeleidingscomité is belast met het onderzoeken van de opleidingsbehoeften voor wat betreft de personeelsleden van de rechterlijke orde en het voorbereiden van de richtlijnen voor de opleidingen van het personeel van de rechterlijke orde. Wat het onderzoeken van de opleidingsbehoeften betreft is het duidelijk dat het gevaar voor overlapping met de wettelijke bevoegdheden van het IGO reëel is. De directie van het IGO heeft dit overlappinggevaar gesignaleerd aan de minister van justitie. Het lijkt bovendien twijfelachtig dat een begeleidingscomité van 11 personen waarin het IGO niet vertegenwoordigd is⁹, de opleidingsbehoeften op een grondige en doordachte wijze zal kunnen bepalen.

Op heden is het begeleidingscomité nog steeds niet geïnstalleerd. Bij gebrek aan de vereiste kandidaten¹⁰ diende een nieuwe oproep in het Belgisch Staatsblad te worden gepubliceerd.

Opleidingen 2009

Hoewel de richtlijnen voor de opleidingsprogramma's ontbreken en het begeleidingscomité nog niet is geïnstalleerd, is het IGO de mening toegedaan dat het verzekeren van de continuïteit van de opleidingen voor het personeel van de rechterlijke orde van primordiaal belang was. De nadruk wordt hierbij gelegd op de opleidingen betreffende de grote basisprincipes van de rechterlijke organisatie en van het strafprocesrecht en het burgerlijk procesrecht.

Op basis van een olijsting van de opleidingen die in 2008 georganiseerd werden door de FOD Justitie, werd een opleidingsplan voor 2009 opgesteld.

Voor het hele jaar 2009 gaat het in totaal om 12 verschillende opleidingen, die 179 lesdagen beslaan (zie lijst als bijlage).

⁷ Zie KB van 22 augustus 2006.

⁸ Zie artikel 3 van het KB van 18 mei 2009 tot vaststelling van de rechten en plichten op gerechtelijke opleiding, evenals de uitvoeringsmodaliteiten van de opleidingen ten aanzien van de personen bedoeld in artikel 2, 4° tot 10°, van de wet van 31 januari 2007 inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding – BS 4 juni 2009).

⁹ In de opleidingscommissie was het directoraat-generaal rechterlijke organisatie dat instond voor de organisatie van de opleidingen logischerwijze wel vertegenwoordigd.

¹⁰ Zie artikel 4 van het KB van 18 mei 2009.

4.6. Samenwerking met onderwijsinstellingen en erkende instellingen op het vlak van beroepsopleiding

4.6.1 Probleemstelling

Ingevolge de wet van 24 juli 2008 moet het IGO voor de uitvoering van de programma's die het zelf aanbiedt, voor drie vierde van het totaal jaaraanbod lesuren een beroep doen op onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen en op erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding. Op gemotiveerd voorstel van de directeur kan de raad van bestuur in een aantal gevallen deze verhouding aanpassen, zonder dat ze lager dan twee derde mag zijn¹¹.

Het IGO wil voorzien in een kwalitatief hoogstaande beroepsopleiding voor magistraten en ander personeel van de rechterlijke orde. Het wenst hiervoor samen te werken met alle nuttige partners die een bijdrage kunnen leveren om de kwaliteit van de opleidingen permanent te verbeteren.

Voorafgaandelijk aan de wetswijziging werd geen onderzoek verricht naar de bestaande toestand op het terrein en naar de haalbaarheid van de invoering van deze 75%-regel. Bij gebreke hieraan heeft de wetgever voorzien in een evaluatie.

De uitvoerbaarheid van de regeling dat drie vierde van de opleidingen verstrekt moet worden door de onderwijsinstellingen en erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding brengt een aantal problemen met zich mee.

4.6.2 Evaluatie

Onderhavig verslag heeft tot doel de samenwerking te evalueren met de onderwijsinstellingen die onder de bevoegdheid van de Gemeenschappen vallen of door hen worden gefinancierd alsmede met de erkende instellingen, die bevoegd zijn inzake beroepsopleiding.

Het ontbreken van vergelijkingspunten en gegevens om te starten met een nulmeting, maken het moeilijk om in te schatten welke informatie van het IGO wordt verwacht om een evaluatie van de samenwerking mogelijk te maken.

Ook het ontbreken van definitieve cijfers bemoeilijken de evaluatie.

Nu het IGO, om de hierboven vermelde redenen, zijn activiteiten nog niet ten volle heeft kunnen ontplooiën, is het momenteel niet mogelijk om deze samenwerking te evalueren.

4.6.3 Overleg met de Gemeenschappen

Het IGO heeft in eerste instantie geopteerd voor het in kaart brengen van de mogelijkheden op het vlak van samenwerking met de onderwijsinstellingen die afhangen van of

¹¹ Artikel 13 wet van 31 januari 2007, zoals gewijzigd door artikel 4, 2°, van de wet van 24 juli 2008.

gefinancierd worden door de Gemeenschappen en de erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding.

Via de vertegenwoordiging van de verschillende Gemeenschappen in de raad van bestuur is er een permanent overleg over de implementatie van de samenwerking met de Gemeenschappen, de onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen en de erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding.

Op 29 april 2009 werd een schrijven gericht aan de Gemeenschappen waarbij gevraagd werd:

- Welke onderwijsinstellingen en erkende instellingen op het vlak van beroepsopleiding *in het verleden* hun medewerking hebben verleend aan de opleiding van magistraten en leden van het personeel van de rechterlijke orde;
- Welke onderwijsinstellingen en erkende instellingen bevoegd op het vlak van beroepsopleiding *in de toekomst* hieraan hun medewerking zouden willen verlenen.

De Vlaamse overheid heeft op 29 mei 2009 een lijst overgemaakt van de onderwijsinstellingen die in de toekomst een bijdrage zouden kunnen leveren aan de ontwikkeling van de kennis, attitudes en vaardigheden waarover de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde zouden moeten beschikken. Bij brief van 24 september 2009 laat zij nog weten dat uit een bevraging van de Vlaamse universiteiten en hogescholen blijkt dat deze op een ongestructureerde manier een aantal initiatieven hebben ontplooid en opleidingsactiviteiten organiseren in het kader van een gerechtelijke permanente vorming.

De Franse Gemeenschap heeft op 7 augustus en 25 september 2009 een lijst overgemaakt van de onderwijsinstellingen die in de toekomst een bijdrage zouden kunnen leveren aan de ontwikkeling van de kennis waarover de magistraten en de personeelsleden van de rechterlijke orde zouden moeten beschikken.

De Duitstalige Gemeenschap heeft op 23 september 2009 een beknopte lijst overgemaakt van instellingen waarmee kan worden samengewerkt. Het betreft vooral het geven van taalopleidingen en algemene opleidingen (bijv. informatica).

Deze initiatieven werden ontplooid in het verleden zonder overleg met de Hoge Raad voor de Justitie en thans met het IGO. Nader onderzoek is dan ook nodig om na te gaan of dit alles voldoet aan de reële opleidingsbehoeften en beantwoordt aan de kwaliteitsvereisten van de gerechtelijke beroepsopleiding.

4.6.4. Toepassingsproblemen

Ontbreken van bestaande structurele samenwerking

Algemeen

Vóór de inwerkingtreding van de wet van 24 juli 2008 is er nooit een structurele noch gestructureerde samenwerking geweest met bedoelde instellingen. In het verleden was de

opleiding van de magistraten immers verdeeld en verspreid tussen de HRJ en de FOD Justitie. De wet van 31 januari 2007 heeft hieraan willen remediëren door de vorming van de magistraten te willen verenigen in één Instituut. Men heeft hier ook de opleiding van het personeel van de rechterlijke orde aan toegevoegd die voordien enkel door de door de FOD Justitie verzekerd werd.

Interne opleidingen¹²

In 2009 werden geen interne opleidingen georganiseerd door onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen of door erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding.

Sinds 1995 werden in het totaal slechts 5 (vijf) opleidingen in hun geheel uitbesteed aan een universiteit: milieurecht (1995, enkel langs Nederlandstalige zijde), managementtechnieken (3x in 1998, waarvan 2x langs Nederlandstalige zijde, 1x langs Franstalige zijde) en, opnieuw, managementtechnieken (1x in 1999 langs Nederlandstalige zijde). Enkel de organisatie van de taalcursussen (Nederlands en Frans, 4x sinds 1995) werd telkens toevertrouwd aan een hogeschool. Voor alle andere interne opleidingen die sinds 1995 in hun geheel werden uitbesteed (minder dan dertig op een totaal van meer dan vijfhonderd opleidingen), werd, na een offerteaanvraag, een beroep gedaan op privé firma's (o.a. voor managementtechnieken, stresshantering, luistervaardigheden, vergadertechnieken, enz.).

Wat de medewerking, als spreker of lesgever, van de academici (universiteitsprofessoren, docenten, assistenten, vorsers) aan deze interne opleidingen betreft, moet worden opgemerkt dat hun aandeel 10% uitmaakt van alle opleidingen die georganiseerd werden in 2007, terwijl 46% magistraten zijn en 44% andere pratici (advocaten, ambtenaren, politie, justitieassistenten, anderen).

Externe opleidingen¹³

Voor de externe opleidingen probeert het IGO nu reeds toe te zien op een strikte toepassing van de ¾-regel.

Wat betreft het aandeel inschrijvingskosten voor externe opleidingen betaald aan onderwijsinstellingen die afhangen van of gefinancierd worden door de Gemeenschappen alsook aan erkende instellingen bevoegd op het vlak van beroepsopleiding kan gesteld worden – op basis van voorlopige cijfers (de rekeningen voor 2009 worden immers pas afgesloten op 31 maart 2010) – dat het IGO in de buurt komt van het door de wetgever vooropgestelde percentage van 75 %.

Opzetten van structurele samenwerking

De Gemeenschappen hebben geen rechtstreekse impact op de eigenlijke werking van de onderwijsinstellingen, bepaalde beroepsopleidingen vallen onder de bevoegdheid van de Gewesten, enz.

¹² Interne opleidingen zijn deze waarvan de behoeftebepaling en het programma wordt uitgewerkt door het IGO, dat ook instaat voor de volledige uitvoering en evaluatie ervan.

¹³ Dit zijn de opleidingen die niet door of in samenwerking met het IGO zelf georganiseerd worden.

De samenwerking dient dan ook rechtstreeks met de bedoelde instellingen zelf georganiseerd te worden. Gelet op het grote aantal instellingen dat hiervoor in aanmerking kan komen, dient het onderzoek naar het precieze toepassingsgebied verder worden gezet.

Toch zal worden geprobeerd om in de mate van het mogelijke zo spoedig mogelijk samenwerkingsvormen op te zetten met de in de wet bedoelde instellingen.

Niet enkel Gemeenschappen zijn bevoegd

Sommige erkende instellingen die bevoegd zijn op het vlak van de beroepsopleiding vallen onder de bevoegdheid van de Gewesten (bijv. VDAB en FOREM). De wet beperkt zich enkel tot de gemeenschappen, maar er wordt best ook onderzocht hoe een samenwerking met de gewesten kan worden georganiseerd.

Wetgeving inzake overheidsopdrachten

Voor de toekenning van opleidingopdrachten in het kader van de door de wet voorziene samenwerking, is het IGO onderworpen aan de wetgeving inzake overheidsopdrachten. Dit brengt met zich mee dat ook wanneer er samenwerkingsovereenkomsten worden gesloten met sommige instellingen, de uiteindelijke gunning conform deze wetgeving inzake overheidsopdrachten zal dienen te gebeuren.

Momenteel wordt onderzocht hoe het gewijzigde artikel 13 van de wet van 31 januari 2007 zich verhoudt tot de Belgische en Europese wetgevingen inzake overheidsopdrachten en mededinging. Uit een eerste onderzoek is gebleken dat zich hier mogelijk een conformiteitsprobleem stelt.

Indien het IGO in het kader van haar wettelijke taak overheidsopdrachten voor dienstverlening gunt die op grond van Richtlijn 2004/18/EG (en de nationale wetgeving ter omzetting van de richtlijn) Europees dienen te worden aanbesteed, kunnen daarbij geen voorwaarden worden gesteld aan de inschrijvers die discriminatoir zijn (zie artikel 12 EG-Verdrag en artikel 2 van richtlijn 2004/18/EG). De wet lijkt te eisen dat de meerderheid van zowel lesuren als inschrijvingsgelden aan Belgische instellingen moet worden gegund. In het kader van een Europese aanbestedingsprocedure mag deze eis vanwege het discriminatoire karakter niet gesteld worden.

Ook indien het IGO overheidsopdrachten aanbesteedt die niet (geheel) vallen onder de Richtlijn 2004/18/EG, bijvoorbeeld omdat de waarde ervan beneden de drempelwaarde van de richtlijn ligt, maar deze opdrachten een zeker grensoverschrijdend belang hebben, is het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit van toepassing (zie de *Interpretatieve mededeling van de Commissie over de Gemeenschapswetgeving die van toepassing is op het plaatsen van opdrachten die niet of slechts gedeeltelijk onder de richtlijnen inzake overheidsopdrachten vallen* (Pb. 2006, C179/2). In geval van een relatief kleine lidstaat als België ligt het voor de hand dat er snel sprake is van een grensoverschrijdend belang. Daarnaast moet men ook oog hebben voor het voorwerp van de overheidsopdracht en de waarde ervan.

In het licht van het voorgaande moeten de gevolgen van de wet inzake de gerechtelijke opleiding en tot oprichting van het Instituut voor gerechtelijke opleiding worden onderzocht, en worden nagegaan of zij te verenigen zijn met de Europese regels inzake overheidsopdrachten.

Er dient ook te worden nagegaan of de wet die het IGO opricht conform is met de Belgische wetgeving inzake overheidsopdrachten.

5. Besluit

Uit wat voorafgaat blijkt dat de problematiek van de samenwerking nog niet voldoende kan worden uitgeklaard om op pertinente wijze over te gaan tot de evaluatie ervan. Men dient immers nog heel wat informatie te verzamelen en overleg te organiseren via de Gemeenschappen en de verhouding van de IGO-wet ten aanzien van andere wetgeving uit te klaren.

De vraag kan dan ook worden gesteld of het niet aangewezen zou zijn om een volledig werkingsjaar te laten voorbijgaan voordat men overgaat tot een evaluatie.

De voorzitter van de raad van bestuur en de directeur houden zich ter beschikking van het Parlement om hieraan mee te werken.

Biilage

Lijst van de opleidingen magistraten 2009

	<u>Aantal lesdagen</u>
Gespecialiseerde opleiding onderzoeksrechters (2 x 6)	12
Lenteseminarie stagiairs (basisopleiding)(2 x 5)	10
Zomerseminarie (psychosociale vaardigheden) (2 x 3)	6
Milieuhandhavingsdecreet	1
Plaats van het slachtoffer in het strafrechtelijk bestel (2 x 2)	4
Het nieuwe Waalse milieudecreet	1
BOM-seminarie	2
Herfstseminarie stagiairs (basisopleiding)(6 x 5)	30
Samenwerking in strafzaken tussen BE en NL	2
Aanpassingsdecreet ruimtelijke ordening	1
De politiediensten (2 x 5)	10
Gespecialiseerde opleiding strafuitvoeringsrechtbanken (2 x 5)	10
Sociaal strafrecht en sociaal strafprocesrecht voor correctionele rechters (2 x 1)	2
Gespecialiseerde opleiding beslagrechters (2 x 4)	8
Tuchtrecht van magistraten (2 x 1)	2
Uitwisseling van beroepservaringen onderzoeksrechters	1
Milieurecht (basisopleiding)	2
Uitwisseling van beroepservaringen gerechtelijk recht	1
De verwerking van de positionele informatie (2 x 1)	2
Basisopleiding militaire technieken (2 x 5)	10
Internationale samenwerking in strafzaken (1 + (2 x 2))	5
Uitwisseling van beroepservaringen familierecht	1
Fiscaal recht	+ 1
Totaal	124

Lijst van de opleidingen personeel RO 2009

	<u>Aantal lesdagen</u>
Basisopleiding	42
Bijstand aan parketmagistraten: rol en plaats	6
Samenwerking binnen het openbaar ministerie	7
Voorlopige bewindvoering	6
Geesteszieken	4
Strafprocesrecht	48
Voogdij	2
Burgerlijk procesrecht in de praktijk	32
Plichtenleer	4
Voorstelling van de FOD Justitie	2
Tuchtrecht	2
Juridisch Nederlands	+ 24
Totaal	179